

# Očekivanja o brizi za starije roditelje iz perspektive starijih roditelja i odrasle djece: uloga privrženosti i filijalne zrelosti

---

**Banov, Katarina**

**Supplement / Prilog**

*Publication year / Godina izdavanja:* **2016**

*Permanent link / Trajna poveznica:* <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:186:994564>

*Rights / Prava:* [In copyright](#)

*Download date / Datum preuzimanja:* **2020-10-23**



*Repository / Repozitorij:*

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences - FHSSRI Repository](#)



## 10. PRILOZI

### 10.1. Skala očekivanja o brizi za starijeg roditelja – verzija za odraslu djecu

U nastavku je prikazana verzija Skale očekivanja o brizi za starijeg roditelja korištena na uzorku odrasle djece koja su upitnike ispunjavala o svom odnosu s majkom. Za ispitanike koji su odgovarali na upitnike u odnosu na svog oca primijenjena je paralelna forma s jedinom razlikom upotrebe riječi „otac“ umjesto „majka“.

#### UPUTA:

Drugi dio istraživanja ispituje očekivanje o Vašem ponašanju prema Vašoj majci u starijoj dobi. Navedene su različite tvrdnje o ponašanjima koja opisuju brigu djeteta za ostarjelog roditelja te Vas molimo da u skladu s njima procijenite kakva su Vaša očekivanja o brizi za Vašu majku. Molimo Vas da pažljivo pročitate svaku tvrdnju i procijenite u kojoj se mjeri navedene tvrdnje odnose na Vas i Vaš sadašnji odnos s majkom, odnosno na mogući odnos u budućnosti, kada ona bude starija i kada se više neće moći potpuno samostalno brinuti o sebi.

|   | uopće se ne odnosi na mene | uglavnom se ne odnosi na mene | ni se odnosi ni se ne odnosi na mene | uglavnom se odnosi na mene | u potpunosti se odnosi na mene |
|---|----------------------------|-------------------------------|--------------------------------------|----------------------------|--------------------------------|
| Spreman/a sam u budućnosti savjetovati ili informirati svoju majku oko važnih životnih pitanja. | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Za mene je važno da u posebnim prilikama budemo zajedno.  | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Ako me majka bude trebala, spreman/a sam prilagoditi svoje obiteljske obaveze.                  | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Ako me majka bude trebala spreman/a sam prilagoditi svoje poslovne obaveze.                     | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Ako moja majka bude imala financijskih poteškoća, spreman/a sam novčano pomoći.                 | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Rado bih da moja majka i ja živimo zajedno.   | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Svojoj majci želim pružati redovitu pomoć u obavljanju kućanskih poslova.                       | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Ako je to potrebno, spremna sam majci osigurati prijevoz.                                       | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Ako je to potrebno, spreman/a sam za svoju majku obavljati kupovinu.                            | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Spreman/a sam svojoj majci pomoći u prihvaćanju promjena koje mu dolaze s godinama.             | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Smatram da bih trebao/la prihvatiti žrtvovanje osobne slobode radi pomoći svojoj majci.         | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Spreman/a sam redovito posjećivati svoju majku.   | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |
| Spreman(a) sam svojoj majci biti emocionalna potpora pružanjem utjehe ili ohrabrenja            | 1                          | 2                             | 3                                    | 4                          | 5                              |

|   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|
| Sa svojom se majkom redovito čujem telefonom.   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Namjeravam se družiti s majkom uz opuštajuće zajedničke aktivnosti (vrtlarjenje, televizija, šetnja,...)            | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Očekujem da ću biti uključen(a) u planiranje majčine buduće zdravstvene njege.                                      | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Ako moja majka bude imala fizičkih poteškoća, spreman/na sam pomoći oko njene osobne njege (oblačenje, kupanje,...) | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |

Ako bude potrebno spreman/a sam svojoj majci: (moguće odabrati i više opcija)

- a) potražiti smještaj u domu
- b) angažirati stručnjaka za njegu u njegovoj kući/stanu
- c) osobno pružiti njegu u njegovoj kući/stanu
- d) osobno pružiti njegu u svojoj kući/stanu
- e) ništa od navedenog
- f) nešto drugo: \_\_\_\_\_
- g) nisam još razmišljao/la o tome

## 10.2. Saturacije čestica Skale očekivanja o brizi za starijeg roditelja u dvofaktorskoj strukturi

Sažetak rezultata eksploratorne faktorske analize Skale očekivanja o brizi o starijem roditelju matricom strukture i obrasca korelacije čestica s ukupnim rezultatom. Dvofaktorska struktura dobivena je samo na verziji Skale korištenoj na uzorku roditelja odrasle djece.

|  | Matrica obrasca |             |              |      |       |
|--|-----------------|-------------|--------------|------|-------|
|  | $r_{it}$        | Faktor 1    | Faktor 2     | M    | sd    |
| 1. Volio/voljela bih da me moje dijete redovito zove telefonom.  | 0,53            | <b>0,77</b> | 0,07         | 4,13 | 1,21  |
| 2. Očekujem da se moje dijete uključi u planiranje moje buduće zdravstvene njege.                                      | 0,75            | <b>0,57</b> | -0,40        | 3,63 | 1,35  |
| 3. Očekujem od svog djeteta da me povremeno posjeti.   | 0,40            | <b>0,75</b> | 0,21         | 4,44 | 0,97  |
| 4. Nadam se da će mi moje dijete pomoći u prihvaćanju promjena koje mi dolaze s godinama.                              | 0,59            | <b>0,55</b> | -0,21        | 3,99 | 1,22  |
| 5. Ako budem imao/la fizičkih poteškoća nadam se da će mi moje dijete pomoći oko osobne njege (oblačenje, kupanje,...) | 0,59            | <b>0,50</b> | -0,25        | 3,60 | 1,45  |
| 6. Ako budem imao/la financijskih poteškoća, nadam se da će mi moje dijete novčano pomoći.                             | 0,56            | <b>0,44</b> | -0,27        | 3,25 | 1,54  |
| 7. Očekujem od svog djeteta da me savjetuje ili informira oko važnih životnih pitanja                                  | 0,53            | <b>0,45</b> | -0,23        | 3,67 | 1,30  |
| 8. Vrlo mi je važna emocionalna potpora (poput utjehe ili ohrabrenja) mog djeteta.                                     | 0,30            | <b>0,58</b> | 0,17         | 4,37 | 0,98  |
| 9. Za mene je važno da u posebnim prilikama budemo zajedno.  | 0,36            | <b>0,46</b> | 0            | 4,41 | -0,95 |
| 10. Rado bih da se u budućnosti družimo uz opuštajuće zajedničke aktivnosti (vrtlarjenje, televizija, šetnja,...)      | 0,45            | <b>0,39</b> | -0,17        | 3,61 | 1,43  |
| 11. Ako bude potrebno više se brinuti o meni, želim da moje dijete prilagodi vlastite obiteljske obveze                | 0,63            | 0,09        | <b>-0,73</b> | 3,09 | 1,41  |
| 12. Od svog sina/kćeri želim redovitu pomoć u obavljanju kućanskih poslova.  | 0,48            | -0,01       | <b>-0,76</b> | 2,23 | 1,36  |

|  |      |       |              |      |      |
|--|------|-------|--------------|------|------|
| 13. Smatram da bi moje dijete trebalo prihvatiti žrtvovanje osobne slobode radi pomoći svom roditelju. | 0,43 | -0,09 | <b>-0,67</b> | 2,46 | 1,43 |
| 14. U slučaju potrebe, želim da moje dijete prilagodi svoje poslovne obveze.                           | 0,47 | -0,03 | <b>-0,64</b> | 2,65 | 1,40 |
| 15. Nadam se da će moje dijete obavljati kupovinu za mene.   | 0,61 | 0,29  | <b>-0,49</b> | 3,37 | 1,51 |
| 16. Rado bih da moje dijete i ja živimo zajedno.   | 0,50 | 0,1   | <b>-0,55</b> | 2,52 | 1,55 |
| 17. Po potrebi, očekujem da će mi moje dijete osigurati prijevoz.                                      | 0,52 | 0,32  | -0,33        | 3,61 | 1,43 |

### 10.3. Skale zadovoljstva životom, odnosom djecom i odnosom s partnerom

Molimo procijenite stupanj Vašeg zadovoljstva sljedećim aspektima zaokruživanjem jednog broja:

Koliko ste trenutno zadovoljni svojim životom?

1    2    3    4    5    6    7



uopće nisam zadovoljan/na

u potpunosti sam zadovoljan/na

Koliko ste zadovoljni odnosom sa svojom djecom?

1    2    3    4    5    6    7



uopće nisam zadovoljan/na

u potpunosti sam zadovoljan/na

Koliko ste zadovoljni odnos sa svojim bračnim partnerom?

(Ako je moguće odgovoriti)

1    2    3    4    5    6    7



uopće nisam zadovoljan/na

u potpunosti sam zadovoljan/na

#### 10.4. Prikazi demografskih i podataka o međugeneracijskoj solidarnosti dvaju uzoraka

Tablica 12. Odgovori ispitanika na pitanja samoprocjene afektivne (bliskosti odnosa) i konsenzualne solidarnosti (sličnosti stavova) prema Silverstein i Bengston (1997)

|   | Raspon | Djeca |      | Roditelji |      |
|---|--------|-------|------|-----------|------|
|   |        | M     | sd   | M         | sd   |
| Procjena bliskosti odnosa roditelja i djece | 1-3    | 2,42  | 0,63 | 2,54      | 0,57 |
| Procjena sličnosti stavova                  | 1-4    | 2,69  | 0,91 | 2,82      | 0,89 |

Tablica 13. Prikaz demografskih obilježja ispitanika u uzorku odrasle djece i roditelja

|  | Odrasla djeca |      | Roditelji |      |
|--|---------------|------|-----------|------|
|  | N             | %    | N         | %    |
| Nisu roditelji                                 | 46            | 19,4 |           |      |
| Roditelji su                                   | 191           | 80,6 |           |      |
| <b>Red rođenja odraslog djeteta</b>            |               |      |           |      |
| Prvorodeni                                     | 122           | 51,7 | 65        | 45,5 |
| Drugorođeni                                    | 80            | 33,9 | 46        | 32,2 |
| Treće ili četvrto dijete svojih roditelja      | 34            | 14,4 | 17        | 11,9 |
| <b>Radni status ispitanika</b>                 |               |      |           |      |
| Nezaposlen                                     | 45            | 19   | 1         | 0,7  |
| Zaposlen                                       | 186           | 78,5 | 11        | 7,7  |
| U mirovini                                     | 6             | 2,5  | 131       | 91,6 |
| <b>Roditelj/dijete trenutno stanuje</b>        |               |      |           |      |
| U svojoj kući/stanu                            | 180           | 76,3 | 110       | 77,5 |
| U kući/stanu s odraslim djetetom               | 46            | 19,5 | 27        | 19   |
| Drugdje  | 10            | 4,2  | 5         | 3,5  |
| <b>Roditelj živi unutar jednog sata vožnje</b> |               |      |           |      |
| Da   | 178           | 84,4 | 74        | 58,7 |
| Ne   | 33            | 15,6 | 52        | 41,3 |

Tablica 14. Postotak odgovora ispitanika na pitanja samoprocjene asocijacijske solidarnosti (učestalost kontakta) prema Silverstein i Bengston (1997)

|                        | Kontakt telefonom |           | Kontakt uživo |           |
|------------------------|-------------------|-----------|---------------|-----------|
|                        | Djeca             | Roditelji | Djeca         | Roditelji |
| Svaki dan              | 36,5              | 30,4%     | 32,0          | 28,5      |
| Skoro svaki dan        | 24                | 35,2      | 15,4          | 17,5      |
| Tjedno                 | 19,7              | 20,8      | 28,5          | 22,6      |
| Nekoliko puta mjesečno | 8,7               | 4,8       | 8,8           | 13,1      |
| Jednom mjesečno        | 2,9               | 5,6       | 7             | 5,1       |
| Rjeđe                  | 8,2               | 3,2       | 8,3           | 13,2      |